

آسیب شناسی اجتماعی منطقه حاشیه نشین عباس آباد نکا و ارائه راهکارهای عملی

دکتر محمد صالحی^۱

دکتر محمد حاجی زاد^۲

ابراهیم محمدیان^۳

۸۸/۱۲/۱۲

۸۹/۱/۱۷

تاریخ دریافت:

تاریخ پذیرش:

چکیده

منطقه حاشیه نشین و آسیب پذیر شهر نکا از گذشته به عنوان محله‌ی جوکی نشین و کولی، شناخته می‌شود و به لحاظ موقعیت جغرافیایی و کمبود امکانات دارای مشکلات عدیده‌ای از جمله شامل فقر فرهنگی و بهداشتی، اعتیاد و بیکاری، ضعف بهداشت فردی و اجتماعی و ساخت و سازهای بی رویه می‌باشد که باعث شده تا این منطقه در شرایط بحرانی قرار گیرد. لذا هدف از این پژوهش بررسی آسیب شناسی اجتماعی منطقه حاشیه نشین عباس آباد نکا و ارائه راهکارهای عملی می‌باشد. روش این پژوهش، توصیفی از نوع زمینه یابی و جامعه آماری آن را کلیه ساکنان شهرستان نکا تشکیل می‌دهد. نمونه این پژوهش برای سوال ویژه اول، تعداد ۶۰۰ نفر از اقشار مختلف شامل مسئولین، دانش آموزان دانشگاه، شهروندان و کسبه و برای سوال چهارم و پنجم ۱۰۰ نفر از اهالی منطقه عباس آباد به شکل تصادفی ساده انتخاب شده‌اند. ابزار گردآوری اطلاعات به شیوه کتابخانه‌ای، پرسشنامه و مصاحبه بوده و روایی آن با نظر کارشناسان و متخصصان و اعتبار آن با اجرای آزمایشی به روی ۳۰ نفر از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ بدست آمد و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی و استنباطی (X^۲) استفاده شده است. نتایج بیانگر این است که نگرش مردم نکا نسبت به ساکنین منطقه عباس آباد مناسب نبوده و از لحاظ امکانات و تسهیلات بهداشتی منطقه در سطح پایین بوده و به نسبت جمعیت آن منطقه، مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی بالا می‌باشد و ضمناً عوامل اجتماعی تاثیر زیادی بر وضعیت مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی و انواع دیگر آسیب‌های اجتماعی داشته و بیکاری و کمبود امکانات در بالاترین اولویت آسیب‌زایی ساکنین محله عباس آباد قرار دارد.

کلید واژه‌ها: آسیب شناسی اجتماعی، عباس آباد، راهکارهای عملی

Email: drsalehi@iausari.ac.ir

Email: hajizad@iauneka.ac.ir

Email: mohammadian@iauneka.ac.ir

۱. استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نکا

۳. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نکا

مقدمه

ارزش‌های اجتماعی^۱ از اساسی‌ترین عناصر یک نظام اجتماعی هستند که از طریق کنترل و هدایت آنها می‌توان جامعه را به زوال و یا به تعالی کشید. همچنین جامعه انسانی مرکب از انسانهایی است که بنا بر مقتضیات فطری، جسمی، روانی، اجتماعی و اقتصادی ناگزیر از برقراری ارتباط با هم‌نوعان خود هستند. از این رو نوعی شباهت و یکسانی در رفتارهای اجتماعی اعضای جامعه قابل مشاهده بوده و می‌توان از الگوهای رفتاری و انتظام اجتماعی سخن گفت. با این حال، هر یک از افراد جامعه ممکن است در برخی از شرایط و موقعیتهای اجتماعی، ارزشها و هنجارها را رعایت نکرده و آداب و رسوم، عرف و یا قوانین را نقض نمایند. جامعه‌شناسان سعی دارند تا انحرافات و آسیبهای اجتماعی^۲ (نظیر اعتیاد، قاچاق، تکدی‌گری، قتل، ضرب و جرح، سرقت، خودکشی، جرایم مالی و ...) را توصیف و تبیین نموده و شیوه‌های درمان و پیشگیری آنها را مشخص کنند. مطالعات جامعه‌شناسان نشان می‌دهد که گرچه عوامل زیستی و روانی در نقض هنجارها و ارتکاب جرایم تاثیر گذارند، اما عوامل اجتماعی در این مورد، تاثیر بیشتری دارد. رشد سریع جمعیت، بحرانها و مشکلات اقتصادی، و سایل ارتباط جمعی، مهاجرت، حاشیه‌نشینی، شکاف، رشد سریع شهرنشینی، نابسامانی‌ها و از هم گسیختگی‌های خانوادگی، ناتوانی سیستم آموزشی در انتقال صحیح و موثر ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، ضعف نظارت اجتماعی رسمی و غیر رسمی از مهمترین عوامل ارتکاب انحرافات اجتماعی محسوب می‌گردد. حاشیه‌نشینی به عنوان یک پدیده اجتماعی با ویژگی اصلی خود، یعنی جدایی مکانی و فرهنگی از سایر ساکنان، پیامدهایی همچون عدم برخورداری از خدمات اولیه شهری (نظیر آب، برق، گاز، تلفن، جمع‌آوری زباله و ...) بی‌بهره‌گی از امکانات و تسهیلات بهداشتی، آموزشی، رفاهی (نظیر درمانگاه، مدرسه، باشگاه، فرهنگسرا و ...) و نیز نادیده گرفته شدن و بی‌توجهی از سوی دست‌اندرکاران سیاسی و اجتماعی و سایر شهروندان جامعه را به دنبال دارد که همگی می‌توانند زمینه‌ساز بروز و یا تشدید انحرافات و جرایم اجتماعی از سوی حاشیه‌نشینان گردند.

1- social values

2- social disorders

بیان مسأله

حاشیه نشینان محله عباس آباد شهر نکا که در شرق شهر نکا سکونت دارند به جوکی (غربتی، آهنگر، چلنگر) معروفند. بنا به اظهارات آگاهان محلی در سال ۱۳۴۹ فردی به نام عباس آهنگر (دلپذیر) با خریداری زمین از حاج اکبر آبلویی، این محله را بنا نمود و از آن پس سایر جوکی های اطراف، به این محله کوچ کردند. ساکنان این محله، به عنوان یک اقلیت قومی در بین فرهنگ بومی مازندران، دارای خرده فرهنگ خاص خود می باشند. به اعتبار اسناد و مدارک تاریخی، جوکی ها از ساکنان کشور هند بوده اند که به دلیل تواناییهایشان در نوازندگی، خوانندگی و آهنگری توسط بهرام گور (پادشاه اشکانی) به ایران آمده اند. جوکی ها در مدت زمان طولانی حضورشان در ایران، گرچه از فرهنگ عمومی ایران تأثیر پذیرفتند، اما به نظر می رسد در حفظ خرده فرهنگ قومی شان بسیار جدی بوده اند، به گونه ای که بعد از گذشت قرن‌ها از حضورشان در ایران، هنوز آداب و رسوم و سبک زندگی خاص خود در زمینه هایی نظیر نوع رابطه با بومیان، زبان، مذهب، زاد و ولد، عروسی، عزاداری، طلاق و ... تا حدود زیادی پایبند و مقید می باشند، به عبارت دیگر می توان گفت جوکی ها به عنوان یک اقلیت قومی، هیچ گاه در متن جامعه ایران پذیرفته نشده اند و همواره در حاشیه فیزیکی و فرهنگی جامعه ایرانی می زیسته اند. با رشد صنعت و فن آوری و نیز منع نوازندگی در مجامع عمومی در سالهای بعد از انقلاب اسلامی امکان اشتغال جوکی ها در مشاغل آهنگری خراطی و نوازندگی به شدت کاهش یافت. پیامدهای عدم پذیرش این گروه قومی در جامعه میزبان، مسایل و مشکلاتی همچون پایین بودن سطح سواد، فقدان مهارت‌های شغلی و نگرش نامناسب کارفرمایان بومی در به کارگیری آنها در مشاغل دولتی و حتی خصوصی بوده است. بدین ترتیب، عدم تخصص و مهارت و دانش لازم برای اشتغال و در نتیجه بیکاری و نداشتن درآمد ثابت و کافی و فقر مالی از یک سوء و نیز رانده شدن از متن جامعه به حاشیه و انزوای فرهنگی آنان و رشد احساس حقارت و نیز ایجاد محرومیت نسبی در آنان از سوی دیگر، زمینه های مساعدی را جهت ابتلا به انواع آسیبها و انحرافات اجتماعی فراهم آورده اند. از این رو، بروز و شیوع انحرافات نظیر اعتیاد و خرید و فروش مواد مخدر و مشروبات الکلی، سرقت، انحرافات جنسی، ضرب و جرح، شerrat و ... امری عادی در جهت دستیابی به سطح قابل قبولی از زندگی در مقایسه با شهروندان عادی و نیز راهی برای خود فراموشی موقت و رهایی از مشکلات زندگی

محسوب می گردد. بدیهی است که شعاع آثار و پیامدهای شیوع جرم در این مناطق صرفاً به این مناطق محدود نشده و دامن گیر تمامی آحاد جامعه خواهد شد که در نظم اثبات اجتماعی جامعه خللی جدی خواهد نمود. بررسی های مقدماتی حاکی از آن است که، گرچه منطقه عباس آباد درصد اندکی از ساکنان شهر نکا را شامل می شود، اما درصد بالایی از مجرمین و زندانیان را تشکیل می دهند؛ به طوری که تقریباً ۷۵ درصد از آنان دارای سوء سابقه می باشند. در واقع، تحقیق حاضر به منظور شناسایی و توصیف، تحلیل و تبیین و پیش گیری و کنترل انحرافات اجتماعی در محله عباس آباد نکا صورت می گیرد و بدنبال ارایه راهکاری عملی برای سیاست گذاران و مسئولان شهری جهت مدیریت و ساماندهی با این معضل اجتماعی می باشد. در این پژوهش نیز محققین در صددند، تا آسیب های اجتماعی منطقه عباس آباد را مورد بررسی قرار داده و راهکارهای عملی جهت سیاست گذاری و برنامه ریزی ارائه دهند. به این منظور به دنبال بررسی سوالات زیر می باشند:

- ۱- نوع نگرش مردم نکا نسبت به ساکنان محله عباس آباد چگونه است؟
- ۲- وضعیت ساکنان محله عباس آباد به لحاظ برخورداری از امکانات و تسهیلات بهداشتی، آموزشی، تفریحی، فرهنگی و مذهبی چگونه است؟
- ۳- وضعیت مصرف مواد مخدر، مشروبات الکلی و انواع دیگر آسیب های اجتماعی در میان ساکنان محله عباس آباد چگونه است؟
- ۴- عوامل اجتماعی موثر بر مصرف مواد مخدر، مشروبات الکلی و انواع دیگر آسیب های اجتماعی در میان ساکنان محله عباس آباد کدامند؟
- ۵- اولویت های مربوط به مشکلات و نیز آسیب زایی ساکنان محله عباس آباد کدامند؟
- ۶- چه راهبردهای عملی جهت اصلاح وضعیت موجود می توان ارائه نمود؟

روش پژوهش

با توجه به این که تحقیق فوق درصدد آسیب شناسی اجتماعی منطقه عباس آباد و ارائه راهکارهای عملی جهت سیاست گذاری و برنامه ریزی می باشد، بنابراین روش تحقیق مورد استفاده، توصیفی^۱ از نوع زمینه یابی^۲ می باشد. جامعه آماری این پژوهش کلیه ساکنان شهرستان

1- Descriptive

2- Survey

نکا و منطقه عباس آباد می باشند. نمونه این پژوهش برای سوال ویژه اول به تعداد ۶۰۰ نفر از اقشار مختلف شامل مسئولین، دانش آموزان دانشگاه، شهروندان و کسبه بوده اند و برای سوال ویژه دوم و سوم از اسناد و مدارک موجود و برای سوال چهارم و پنجم از ۱۰۰ نفر اهالی منطقه عباس آباد به شکل تصادفی ساده انتخاب شده اند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه محقق ساخته که از سه بخش ویژگیهای شخصی، سیزده سوال چهار گزینه ای جهت شناسایی انواع آسیب های اجتماعی و یک سوال جهت اولویت بندی مشکلات و آسیب زایی منطقه استفاده شده است. سپس بصورت مصاحبه جهت استفاده از نقطه نظرات مسئولین، دانش آموزان دانشگاه، شهروندان و کسبه برای ارائه راهبردهای عملی استفاده شده است. روایی پرسشنامه از نظر کارشناسان و متخصصین امر استفاده شده و اعتبار این پژوهش نیز با اجرای آزمایشی به روی ۳۰ نفر از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲. به دست آمد. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی (X^2) استفاده شده است.

Archive of SID

یافته های پژوهش

سؤال ویژه شماره یک: نوع نگرش مردم نکا نسبت به ساکنان محله عباس آباد چگونه است؟

جدول شماره (۱) مربوط به سؤال ویژه شماره یک

ردیف	نگرش مردم نکا	P
۱	پخش مواد مخدر	۰/۹۷
۲	نگرش منفی به منطقه	۰/۹۵
۳	محل ترده افراد غیر بومی و پناهگاه خلافکاران و معتادان	۰/۸۵
۴	سرق و خرید اموال مسروقه	۰/۸۰
۵	ساخت و ساز نامناسب و روند نادرست شهرسازی	۰/۸۰
۶	کمبود امکانات آموزشی و تحصیلی	۰/۷۵
۷	مشکلات اخلاقی و فحشاء	۰/۷۵
۸	ضعف اعتقاد مذهبی و دینی	۰/۷۰
۹	عدم نظارت و توجه دستگاه های انتظامی و قضایی	۰/۷۰
۱۰	نداشتن شغل مناسب	۰/۶۰

در جدول فوق، درصد توافق مردم نکا نسبت به وجود هر یک از معضلات اجتماعی در بین ساکنان محله عباس آباد، آورده شده است. بر این مبنا اکثر پاسخ دهندگان معادل ۹۷ درصد، این طور فکر می کنند که پخش مواد مخدر در بین ساکنان این محله رواج دارد.

سؤال ویژه شماره دو: وضعیت ساکنان محله عباس آباد به لحاظ برخورداری از امکانات، تسهیلات بهداشتی، آموزشی، تفریحی، فرهنگی و مذهبی چگونه است؟

جدول شماره (۲) مربوط به سؤال ویژه شماره دو

ردیف	امکانات بهداشتی آموزشی، تفریحی، فرهنگی و مذهبی	تعداد
۱	مسجد- تکایا	۱ مورد
۲	مدرسه (ابتدایی- راهنمایی- دبیرستان)	ابتدایی
۳	سالن (سالن ورزشی)	-
۴	مرکز بهداشت	۱ مورد
۵	مرکز بهزیستی	۱ مورد
۶	داروخانه	-
۷	پارک	-
۸	سرویس های خدمات پستی	-

جدول فوق بیانگر آن است که این منطقه از حداقل امکانات در ابعاد مختلف محروم بوده و در بعضی از موارد نیز در صورت وجود آن نیز کمترین امکانات در آن قرار دارد.

سؤال ویژه شماره سه: وضعیت مصرف مواد مخدر، مشروبات الکلی و انواع دیگر آسیب های اجتماعی در میان ساکنان محله عباس آباد چگونه است؟

جدول شماره (۳) مربوط به سؤال ویژه شماره سه

شماره	مصرف مواد مخدر، مشروبات الکلی و انواع دیگر	تعداد
۱	بیماران مبتلا به هیپاتیت (گزارش شده)	۳۰
۲	بیماران مبتلا به ایدز (گزارش شده)	۱۳
۳	افراد معتاد به مواد مخدر	بیش از ۵۰٪
۴	افراد مصرف کننده مشروبات الکلی	بیش از ۵۰٪
۵	فروشنده کلی و جزیی انواع مواد مخدر	۱۳۳
۶	فروشندهگان اصلی شناسنامه دار مرد	۱۷
۷	فروشندهگان اصلی شناسنامه دار زن	۷
۸	تعداد جمعیت دارای سوء سابقه	۹۰۰

جدول فوق نشان می دهد که جمعیت مبتلا به هیاتیت و ایدز و مصرف کننده مواد مخدر و مشروبات الکلی و همینطور فروشنده کلی و جزئی مواد مخدر به نسبت جمعیت ساکن در آن منطقه بسیار بالا است.

سؤال ویژه شماره چهار: عوامل اجتماعی مؤثر بر مصرف مواد مخدر، مشروبات الکلی و انواع دیگر آسیب های اجتماعی در میان ساکنان محله عباس آباد کدامند؟

جدول شماره (۴) بررسی توافق افراد در میزان تأثیر عوامل بر انواع آسیب های اجتماعی

مقدار احتمال آزمون	سطح معنی داری	نسبت آزمون	نسبت مشاهده شده	گروه	عامل
۰/۰۰۰	۰/۰۵	۰/۵	۰/۲۹	۱	محیط زندگی
			۰/۷۱	۲	
۰/۰۰۰	۰/۰۵	۰/۵	۰/۳۲	۱	محل سکونت
			۰/۶۸	۲	
۰/۶۸۵	۰/۰۵	۰/۵	۰/۵۳	۱	دوستان محل
			۰/۴۷	۲	
۰/۰۰۰	۰/۰۵	۰/۵	۰/۲۱	۱	مشکل اقتصادی
			۰/۷۹	۲	
۰/۰۰۰	۰/۰۵	۰/۵	۰/۱۹	۱	کمبود امکانات
			۰/۸۱	۲	
۰/۰۰۲	۰/۰۵	۰/۵	۰/۶۶	۱	تعداد فرزندان
			۰/۳۴	۲	
۰/۰۳۲	۰/۰۵	۰/۵	۰/۶۱	۱	بی سوادی و کم سوادی
			۰/۳۹	۲	
۰/۰۰۰	۰/۰۵	۰/۵	۰/۱۹	۱	بیکاری
			۰/۸۱	۲	
۰/۱۸۴	۰/۰۵	۰/۵	۰/۴۳	۱	اعتیاد
			۰/۵۷	۲	
۰/۰۲۵	۰/۰۵	۰/۵	۰/۶۲	۱	طلاق
			۰/۳۸	۲	
۰/۰۰۰	۰/۰۵	۰/۵	۰/۲۳	۱	بی توجهی مسئولین و تبعیض
			۰/۷۷	۲	
۰/۲۲۳	۰/۰۵	۰/۵	۰/۴۳	۱	فقر عاطفی
			۰/۵۷	۲	
۰/۰۱۴	۰/۰۵	۰/۵	۰/۳۷	۱	عدم همناوبی با گروه و عدم پذیرش از اقشار دیگر جامعه
			۰/۶۳	۲	

با مقایسه مقادیر احتمال آزمون در جدول فوق استنباط می شود که افراد بر روی میزان تأثیر دوستان محل، اعتیاد و فقر عاطفی توافق ندارند، زیرا مقدار احتمال متناظر، بیشتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ است. ولی اکثر پاسخ دهندگان در میزان تأثیر سایر عوامل با هم، نظر مشابه دارند و معتقدند عوامل زیر به ترتیب در مصرف مواد، مشروبات الکلی و انواع آسیب های اجتماعی تأثیر زیاد و خیلی زیاد دارند:

۱- بیکاری ۲- کمبود امکانات ۳- مشکل اقتصادی ۴- بی توجهی مسئولین و تبعیض ۵- محیط زندگی ۶- محل سکونت ۷- عدم همنوایی با گروه و عدم پذیرش از اقشار دیگر جامعه. همچنین معتقدند عوامل زیر به ترتیب در مصرف مواد، مشروبات الکلی و انواع آسیب های اجتماعی تأثیر کم و خیلی کم دارند: ۱- تعداد فرزندان ۲- طلاق ۳- بی سوادی و کم سوادی.

سؤال ویژه شماره پنج: اولویت های مربوط به مشکلات و آسیب زایی ساکنین محله عباس آباد کدامند؟

جدول شماره (۵) مؤثر بودن اولویت بندی مشکلات و آسیب زایی ساکنان محله عباس آباد

اولویت	مقدار خی دو آزمون	درجه آزادی	مقدار خی دو بحرانی	سطح معنی داری	مقدار احتمال آزمون
۱	۹۲/۳۳۰	۴	۹/۴۸۷	۰/۰۵	۰/۰۰۰
۲	۹۶/۴۰۲	۷	۱۴/۰۶۷	۰/۰۵	۰/۰۰۰
۳	۶۵/۰۶۲	۷	۱۴/۰۶۷	۰/۰۵	۰/۰۰۰
۴	۸۱/۸۸۷	۷	۱۴/۰۶۷	۰/۰۵	۰/۰۰۰
۵	۷۲/۸۱۴	۷	۱۴/۰۶۷	۰/۰۵	۰/۰۰۰
۶	۵۸/۹۵۹	۷	۱۴/۰۶۷	۰/۰۵	۰/۰۰۰
۷	۲۵/۶۲۹	۴	۹/۴۸۷	۰/۰۵	۰/۰۰۰
۸	۱۰۵/۲۷۸	۶	۱۲/۵۹۱	۰/۰۵	۰/۰۰۰

با مقایسه مقادیر خی دو و احتمال آزمون در جدول فوق استنباط می شود که برخی

مشکلات محله عباس آباد از اهمیت بیشتری برخوردارند و مسئولین بهتر است رفع این مشکلات را در اولویت امور قرار بدهند. سپس مشکلاتی که در اولویت پایین تری قرار دارند را حل و فصل کنند. اما چنانچه بخواهیم با مقایسه میانگین اولویت های پاسخ دهندگان برای تأثیرپذیری هر عامل در بروز مشکلات و آسیب زایی ساکنان منطقه، اولویت بندی کنیم، عاملی که دارای بیشترین میانگین اولویت است، در اولویت هشتم و عاملی که دارای کمترین میانگین اولویت می باشد، در اولویت اول قرار دارد. در جدول زیر می توان اولویت های پیشنهادی و میانگین اولویت بندی های افراد را مشاهده کرد:

جدول شماره (۶) اولویت بندی مشکلات و آسیب زایی ساکنان محله عباس آباد

اولویت	عامل	میانگین اولویت بندی های افراد
۱	بیکاری	۱/۹۰
۲	کمبود امکانات	۲/۲۵
۳	مشکلات اقتصادی	۲/۸۶
۴	اعتیاد	۴/۱۴
۵	فقر عاطفی	۵/۳۰
۶	بی سوادی	۶/۲۲
۷	طلاق	۶/۶۴
۸	انحراف جنسی و اخلاقی	۶/۷۰

نتیجه گیری

۱- نگرش مردم نکا نسبت به ساکنین محله عباس آباد چگونه است؟
با بررسی بعمل آمده، نشان داد که نگرش مردم نکا نسبت به ساکنان عباس آباد این است که، پخش مواد مخدر در این منطقه رواج بسیار دارد و عموماً محل تردد افراد غیر بومی بوده و دستگاههای انتظامی و قضایی نظارت جدی بر آن منطقه ندارند. و مشکلات اخلاقی و کمبود امکانات و نداشتن شغل مناسب و بیکاری از شاخص های بارز این منطقه بوده است، نتیجه این پژوهش با مناطق حاشیه نشین دیگر شهرها و حتی خارج کشور همخوانی دارد.

۲- وضعیت ساکنان محله عباس آباد به لحاظ برخورداری از امکانات و تسهیلات بهداشتی، آموزشی، تفریحی، فرهنگی و مذهبی چگونه است؟ این پژوهش گویای آن است که این منطقه با توجه به وسعت و تعداد جمعیت آن کمترین امکانات شامل پارک، سالن ورزشی، مدرسه و کلینیک های بهداشتی و درمانی بوده که نشان دهنده حداقل امکانات بوده و باید مورد توجه مسئولین قرار گیرد. شاید تقویت آن منطقه و در نظر گرفتن امکانات بیشتر

آسیب های اجتماعی منطقه کاهش یابد این پژوهش با مناطق حاشیه نشین شهرهای دیگر همخوانی دارد.

۳- وضعیت مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی و انواع دیگر آسیبهای اجتماعی در میان ساکنان عباس آباد چگونه است؟ با توجه به بررسیهای بعمل آمده و اسناد و مدارک ثبت شده نشان داد که مبتلایان به بیماریهای واگیردار مانند هیپاتیت (۳۰ نفر) و ایدز (۱۳ نفر) گزارش شده و بیش از ۵۰ درصد معتاد به مواد مخدر و مصرف کننده مشروبات الکلی بوده و افرادی که در فروش مواد مخدر شناسایی شده اند، بیش از (۲۳ نفر) هستند که نشان دهنده آن است که به دلیل عدم رعایت بهداشت و پایین بودن اعتقاد دینی و مذهبی در گسترش این بیماریها موثر بوده، و همینطور به دلیل درآمد پایین و بیکاری به فروش مواد مخدر گرایش پیدا کرده اند.

۴- عوامل اجتماعی موثر بر مواد مخدر، مشروبات الکلی و انواع دیگر آسیبهای اجتماعی در میان ساکنان محله عباس آباد کدامند؟ یافته های پژوهش نشان داد که بیکاری از مهمترین عوامل اجتماعی موثر بر مصرف مواد مخدر، مشروبات الکلی و سایر آسیبهای اجتماعی است اما می توان به مسائلی مانند کمبود امکانات، مشکل اقتصادی، بی توجهی مسئولین و محیط زندگی اشاره کرد که باید جهت برون رفت از شرایط فعلی توجه ویژه به موارد فوق گردد.

۵- اولویت های مربوط به مشکلات و نیز آسیب زایی ساکنان محله عباس آباد کدامند؟ با توجه به اولویت بندی مشکلات منطقه، نشان داد که به ترتیب بیکاری، کمبود امکانات، مشکلات اقتصادی، اعتیاد، فقر عاطفی، بی سواد، طلاق و انحراف جنسی و طلاق بیشترین آسیب را بر منطقه وارد کرده که باید تمهیدات لازم با همکاری مسئولین، مردم و ساکنان آن منطقه جهت رفع مشکلات فوق اتخاذ گردد.

۶- چه راهبردهای عملی جهت اصلاح وضعیت موجود می توان ارائه نمود؟

- توجه ویژه مسئولین به منطقه
- جلوگیری از ساخت و ساز بی رویه
- تخریب و بازسازی منازل با حمایت مسئولین و دستگاههای ذیربط
- تأسیس مراکز مشاوره و مددکاری و ایجاد مرکز پیشگیری ترک اعتیاد
- آموزش و پرورش اجباری برای کودکان
- آموزش به نوجوانان و جوانان نسبت به مسائل بهداشتی مانند هیپاتیت و ایدز

- آموزش خانواده در زمینه های بهداشتی، آموزشی، فرهنگی و دینی
- ایجاد اماکن ورزشی، پارک تفریحی همراه با وسایل ورزشی، تأسیس مدارس با استانداردهای مناسب و مرکز نهضت سوادآموزی
- راه اندازی مجتمع فرهنگی و کتابخانه
- انجام کارهای فرهنگی و تبلیغاتی در منطقه
- تهیه کانکس هایی جهت کارگاههای آموزش مهارتی افراد فاقد مهارتهای لازم
- پاکسازی منطقه از حضور افراد غیر بومی
- جلوگیری از تردد افراد ناشناس به منطقه
- تغییر نام عباس آباد به نام کوی...

Archive of SID

- پرفیت، آلن (۱۳۸۷). پاسخ هایی به خشونت، گزارش کمیته مامور مطالعه در امر خشونت و بزهکاری، ترجمه مرتضی محسنی، تهران، انتشارات گنج دانش.
- حسن زاده، رمضان (۱۳۸۳). روش های پژوهش در علوم رفتاری، تهران، انتشارات ساوالان.
- ستوده، هدایت الله (۱۳۸۶). آسیب شناسی اجتماعی (جامعه شناسی انحرافات)، انتشارات آوای نور.
- سفیری سعید (۱۳۸۱). شهر در گذر جرایم. نقش آفرینی شوراهای تامین امنیت شهری، مجله شهرداری ها، سال چهارم، شماره ۴۱.
- سلیمانی، سیامک (۱۳۸۱). تبعات سیاسی - امنیتی حاشیه نشینی در شهرهای بزرگ، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- شکویی، حسین (۱۳۸۲). اکولوژی اجتماعی شهرها، انتشارات جهاد دانشگاهی.
- صدیق سروستانی، رحمت الله (۱۳۷۸). آسیب شناسی اجتماعی (جامعه شناسی انحرافات اجتماعی) انتشارات سمت.
- طاهرخانی حبیب الله (۱۳۸۱). ایجاد فضای قابل دفاع شهری، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۹.
- فرید، یداله (۱۳۸۵). جغرافیا و شهر شناسی، انتشارات دانشگاه تبریز.
- مدنی پور، علی (۱۳۷۹). طراحی فضای شهری نگرشی بر فزاینده اجتماعی و مکانی، ترجمه فرهاد مرتضایی، تهران، شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری.
- میر حسینی، هادی (۱۳۸۱). تاثیر گسترش حاشیه نشینی و تهدید امنیت اجتماعی، مجموعه مقالات سینار ملی امنیت، مشارکت، جامعه، فرماندهی انتظامی استان خراسان شمالی، انتشارات سالوک.
- موسوی، مینو (۱۳۸۱). به سوی شهر امن، مجله شهرداری ها، سال چهارم، شماره ۳۸.
- هرناندو گومز، بواندیا (۱۳۸۰). جرایم شهری گرایش ها و روش های مقابله با آنها، ترجمه فاطمه میوه چیان، تهران، دفتر پژوهش های فرهنگی.
- هیراسکار، جی. کی (۱۳۷۶). در آمدی بر مبنای برنامه ریزی شهری، ترجمه محمد سلمانی و احمد رضا یکانی فرد، مرکز فرهنگی انتشارات جهاد دانشگاهی تربیت معلم.

- Fleissner, D. Heinzmann, F., (1996). Crime prevention Through Environmental Design and Community Policing ,,

- Knox; paul, (urban social geography, Longman scientific&technical, new york,

- Taylor, Ralpk B., (1997). Crime and samall - Scale Pcale: what we know, what we.....,,

-Taylor, Ralph B.Harrell,Adele V. (1996). physical Environment and Crime ,,
-Walmsly Td.Jy (1993) man scientific & technical, new york (urban living,
long)

فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی

۲۸۱

فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی

Archive of SID